رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر از لزوم آموزش همگانی برای مقابله با مخاطرات کشور می‌گوید

بودجه کافی برای آموزش نداریم

شرکت در کلاس‌های ایجاد آمادگی در برابر زلزله می‌تواند تا حد زیادی خسارت جانی و مالی این حادثه را کاهش دهد/ عکس: اقتصاد آنلاین

لیلا شوقی

جامعه

همیشه همین طور بوده است، تا زلزله‌ای زمین را می‌لرزاند یا سیلی روان می‌شود یا جنگلی آتش می‌گیرد، همه به فکر می‌افتند. به فکر این که کاری انجام دهند؛ اما تنها در همین زمان‌هاست که آمادگی در برابر مخاطره تبدیل به دغدغه‌ای همگانی می‌شود؛ در این زمان است که همه دست به دست هم می‌دهند تا پیشگیری کنند و تازه یادشان می‌افتد که به یادگیری اهمیت دهند و دوره می‌افتند تا معضل را حل کنند. دغدغه‌ای که البته خیلی زود هم پایان می‌گیرد. درست شبیه به تندبادی که می‌وزد، اثری سطحی می‌گذارد، اما زود بار و بنه‌اش را جمع می‌کند و می‌رود. در روزهایی که زلزله تهران را لرزاند شرکت در آموزش آنلاین تبدیل به دغدغه بسیاری از مردم شد و خیلی‌ها در کلاس‌های پیشگیری از زلزله شرکت کردند. کلاس‌هایی که جمعیت هلال احمر، متولی آن بود. آن زمان جمعیت هلال احمر چالشی راه انداخت تا به مردمی که ذهن‌شان درگیر زلزله شده بود، آموزش دهد. چالشی که البته مهم و ارزشمند است، اما سوال اینجاست که این آموزش تا چه حد موثر بوده است؟ آیا مردمی که تنها زمانی هشت دقیقه‌ای در آموزش آنلاین شرکت می‌کنند، می‌توانند در زمان زلزله چند ثانیه‌ای خوب پناه بگیرند و یا باز، با اولین لرزش در زیر پاهایشان، دل و حواس‌شان هم می‌لرزد و به جای پناه‌گرفتن، فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند؟ با مهدی ولی‌پور، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر که اخیرا بر کرسی ریاست نشسته است، درباره حلقه گمشده آموزش در امداد و نجات به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

به نظر شما که سال‌هاست در حوزه امداد و نجات فعالیت می‌کنید، بزرگ‌ترین مشکل این حوزه در ایران چیست؟

کشور ما در فهرست ده کشور حادثه‌خیز جهان قرار دارد و این یعنی که در طول سال، با مخاطرات زیادی روبه‌رو هستیم. این مساله نیاز به برنامه‌ریزی برای ایجاد آمادگی در برابر این حوادث را بیشتر می‌کند. بزرگ‌ترین مشکل ما، در زمینه عملیات لجستیک (مدیریت جریان کالا) و آموزش تخصصی به مربیان است. سال گذشته، ما سال پرمخاطره‌ای داشتیم و به همین دلیل از انبارهای ما بیشتر از سنوات گذشته استفاده شد و حالا نیاز است انبارها پر باشد. در زمینه آموزش هم باید برنامه‌ریزی کنیم تا کادر تخصصی، به نحوی مطلوب آموزش ببینند و در صحنه عمل، کارآمد و باکیفیت عمل کنند.

خب، تامین این‌ها بودجه زیادی می‌طلبد.

بله. خیلی از اقلام باید در فرآیند عملیات لجستیک ذخیره شوند. اعتبارات موردنیاز در این حوزه، از سوی رئیس جمهور تایید شده و رئیس جمعیت هلال احمر هم به دنبال تامین آنهاست.

وقتی حرف از امداد و نجات می‌شود، همه اعضای هلال احمر به یک نکته مهم اشاره می‌کنند و آن پیشگیری در برابر مخاطرات است؛ اتفاقی که به نظر می‌آید کمتر به آن توجه می‌شود، چرا؟

چون موضوع پیشگیری دامنه بسیار وسیعی دارد و مأموریت اصلی، هلال احمر آمادگی برای مخاطرات است.

اما به نظر می‌رسد آموزش همگانی که یکی از مسائل مربوط به پیشگیری است، در حوزه امداد و نجات قرار می‌گیرد.

بله، آموزش همگانی هم یکی از موارد متعدد زیرمجموعه بحث پیشگیری است که مربوط به جمعیت هلال احمر می‌شود، این موارد البته جزو وظایف معاونت آموزش و تحقیقات جمعیت هلال احمر است. این معاونت نیز در حوزه آموزش، در فضای مجازی و رسانه‌ها فعالیت می‌کند، اما موضوع اینجاست که ما تنها متولی پیشگیری و ایجاد آمادگی در برابر مخاطرات نیستیم. دستگاه‌های دیگری هم هستند که باید در این حوزه پاسخگو باشند و متناسب با وظایف‌شان اقداماتی را انجام دهند. جمعیت هلال احمر هر روز در زمینه آموزش فعالیت می‌کند، اما بخشی از مسائل مربوط به پیشگیری، به بخش مدیریت بحران بازمی‌گردد. به‌عنوان‌مثال، مسائلی مثل مقاوم‌سازی سازه یا ایمنی ساختمان، در حوزه مدیریت بحران قرار دارد.

تنها موضوع پیشگیری از وقوع مخاطرات که مقاوم‌سازی نیست.

بله، حوزه پیشگیری، خیلی گسترده است، اما این هم یکی از آنهاست.

توجه به موضوع پیشگیری تا چه حد نیاز به امداد و نجات را کاهش می‌دهد؟

اگر همه موارد مربوط به پیشگیری به نحوی مطلوب انجام شود، می‌تواند تا صددرصد نیاز به امداد و نجات را کاهش دهد. مطمئن باشید اگر مردم اطلاعات بیشتری درباره پیشگیری از وقوع مخاطرات داشته باشند، ما هم در ارائه خدمات بهتر عمل می‌کنیم. ما برنامه‌های متنوعی در زمینه پیشگیری داریم. یکی از آنها، خانه‌های هلال هستند که به‌صورت روستایی، شهری و محلی عمل می‌کنند. خانه‌های هلال برنامه دارند که در حوزه پیشگیری از مخاطرات فعالیت کنند و آموزش‌هایی را در زمینه‌های انجام کمک‌های اولیه و البته مقابله با سوانح و مشکلات ارائه دهند. آموزش‌های خانه‌های هلال باعث می‌شود بتوانیم در حوزه امدادرسانی بهتر فعالیت کنیم. در زمینه آموزش نیروهای تخصصی‌مان در حال انجام اقداماتی هستیم و البته بحث عملیات لجستیک را هم پیگیری می‌کنیم که آن هم در زمینه پیشگیری طبقه‌بندی می‌شود.

این مساله دوباره بحث تامین بودجه را مطرح می‌کند. در مقایسه با بودجه امداد و نجات، بودجه آموزش چقدر است؟

من دقیقا نمی‌دانم که بودجه آموزش چقدر است، اما آنچه مسلم است این‌که براساس قانون مدیریت بحران، آموزش همگانی و امداد و نجات، بر عهده جمعیت هلال احمر است و از بودجه‌ای که به جمعیت اختصاص داده می‌شود، نسبت مناسبی هم در اختیار بخش آموزش و امداد و نجات قرار می‌گیرد.

میزان تخصیص بودجه برای آموزش، نسبت به امداد و نجات چگونه است؟

بستگی به میزان بودجه‌ای دارد که به جمعیت هلال احمر تخصیص داده می‌شود. اگر بخواهیم میزان تخصیص را درنظربگیریم، خوب است، اما اگر بخواهیم از نظر گستردگی مخاطرات و نیاز به آموزش، بودجه این بخش را بررسی کنیم، باید بگوییم که نه، زیاد هم خوب نیست.

رقم دقیق بودجه آموزش و میزان تخصیص آن چقدر است؟

دقیقا نمی‌دانم، اما هرچه بودجه آموزش بیشتر باشد، مسلما بهتر است. هرچه بیشتر در زمینه آموزش صرف کنیم، سرمایه‌گذاری کرده‌ایم.

اما وقتی از آموزش همگانی حرف می‌زنیم، آموزش‌ها به زلزله ختم می‌شود، چرا مقابله در برابر آتش‌سوزی، غرق‌شدن، خشکسالی، سیل یا تصادفات رانندگی آموزش داده نمی‌شود؟

در جمعیت هلال احمر ما در حوزه‌های مختلف آموزش می‌دهیم. به‌عنوان‌مثال، دانش‌آموزان در مقطع کلاس هشتم متوسطه اول، آموزش‌های لازم برای مقابله با زلزله و بقیه مخاطرات را می‌بینند. آنچه که در دستورکار است، این است که آموزش‌های مربوط به پیشگیری و مقابله با مخاطرات در قالب یک واحد درسی در دانشگاه و کتابی درسی در مدرسه ارائه شود. ما با همراهی سازمان مدیریت بحران، در حال فعالیت هستیم تا این کار را به نتیجه برسانیم. امیدواریم تلاش‌های ما در این زمینه به بار بنشیند تا کیفیت آموزش هم افزایش پیدا کند. در سطح شهر هم با وجود خانه‌های هلال سازوکاری را تعیین کرده‌ایم تا ارائه آموزش را بیشتر کنیم. تلاش ما آموزش دادن به همه مردم، در سطح شهر و روستاهاست. هدف‌مان این است که درنهایت به افرادی که توانمندی و علاقه دارند، به‌طور تخصصی آموزش بدهیم تا به‌عنوان تیم‌های امداد و نجات در سوانح وارد عمل شوند. این کارها در حال انجام است، اما شاید این‌که زیاد در سطح شهر نمود پیدا نمی‌کند به‌خاطر نادیده گرفتن بحث تبلیغات در این زمینه است.

اما یکی از ارکان آموزش در جامعه امروز، تبلیغات است، چرا از آن استفاده نمی‌کنید؟

یک بخش کار به رسانه‌ها و صدا و سیما برمی‌گردد. اطلاع‌رسانی در این زمینه مهم است. البته نباید فراموش کرد مجموعه ما و بقیه ادارات نیز که در بحث آموزش بحران فعالیت می‌کنند، باید به آموزش و تبلیغات نگاه ویژه داشته باشند.

به خاطر همین تبلیغاتی که وجود ندارد، بسیاری از افراد هنوز فکر می‌کنند در زمان زلزله، با ایستادن در چارچوب در، می‌توانند از خطر مصون بمانند، در صورتی که شما بهتر از من می‌دانید این روش منسوخ شده است.

موضوع اینجاست بسیاری از ما تا مشکلی پیش نیاید، به آموزش فکر نمی‌کنیم و لزوم ایجاد آمادگی برای مقابله با بحران جزو اولویت‌های ما نمی‌شود؛ مثلا اگر زلزله‌ای در کرمانشاه رخ دهد، مردم به آن حساس می‌شوند و نهایتا تا دو ماه آموزش در برابر زلزله برایشان مهم است. در کشور ما مخاطرات بسیاری وجود دارد و ارائه آموزش برای ایجاد آمادگی برای مقابله در برابر این مخاطرات، جزو نیازهای اصلی و ضروری کشور است. لازم است خود مردم هم نسبت به این موضوع حساسیت به خرج دهند. جدی گرفتن این موضوع البته وظیفه ما و دستگاه‌های دیگری است که در این حوزه فعالیت می‌کنند. اما موضوع اینجاست که آموزش همگانی برای پیشگیری از وقوع مخاطرات، یک همت جمعی را می‌طلبد. یک بازوی کار ما هستیم، یک بخش کار رسانه و بخش دیگر هم خود مردم هستند.

شما به عنوان یکی از رئوس این مثلث، چطور می‌خواهید برای مردم دغدغه ایجاد کنید تا به این قضیه حساسیت داشته باشند؟

برای حل این مساله، باید آموزش همگانی تقویت شود.

اما شما حتی از بودجه بخش آموزش خبر ندارید.

بی‌اطلاعی من به خاطر این است که تازه در این سمت خدمت می‌کنم. شاید اگر با معاونت آموزش و پژوهش صحبت کنید، بهتر بتوانند در این باره صحبت کنند.

اما با آموزش درست، کار شما هم کمتر خواهد شد.

آموزش رکن اصلی در همه بخش‌ها و در همه ارکان سازمانی است و اگر ارائه آموزش مستمر باشد، هم در مسأله پیشگیری و هم در مسأله پاسخ می‌توان بهتر کار کرد. مردم اگر درست آموزش ببینند، از خودشان بهتر محافظت می‌کنند. حقیقت این است اولین کسانی که با مخاطرات مواجهه می‌شوند و ممکن است در این مخاطرات هم آسیب ببینند، خود مردم هستند. بنابراین آموزش مناسب هم به کاهش آسیب کمک می‌کند و هم باعث بهتر ارائه شدن خدمات ما می‌شود.

یادداشت:
دکتر نواب شمس‌پور
سرپرست اداره کل آموزش هلال احمر

استقبال اندک از آموزش‌های هلال احمر

بعد از دو زلزله اخیری که در تهران به وقوع پیوست، تقاضا برای شرکت در آموزش‌های آنلاین مقابله با زلزله افزایش پیدا کرد. در این کلاس‌ها، حدود ۵۰ هزار نفر شرکت کردند. این تعداد از استقبال از نظر آموزش آنلاین، آمار خوبی است اما با توجه به جمعیت بیش از ۸۰ میلیونی کشور و زلزله‌خیزی ایران، آمار این استقبال بسیار کم به نظر می‌رسد.

وقتی از آموزش ایجاد آمادگی در برابر زلزله صحبت می‌شود، ما به موارد بی‌شماری فکر می‌کنیم، مثلا به این که این آموزش باید مستمر باشد؛ زیرا اگر بخواهیم فقط آموزش دهیم و مدرکی ارائه کنیم، کاری نکرده‌ایم. در زمان وقوع زلزله ما شاهد این هستیم که افراد آموزش دیده هم در تخلیه اضطرار دارند و گاهی به خود آسیب می‌رسانند. در صورتی که اگر در آموزش مداومت وجود داشته باشد و تمرین‌ها هم از طرف خود فرد انجام شود، آموزش بهینه خواهد بود.

یکی از مشکلاتی که ما با آن روبه‌روییم، اول از همه، ایجاد دغدغه برای آموزش و بعد مداومت در تمرین است. در کشوری مانند ژاپن، مردم هر ماه تحت آموزش همگانی زلزله قرار می‌گیرند. به همین دلیل است که مردم آنجا، در حین زلزله، خونسردی خود را حفظ می‌کنند. این در حالی است در جایی مانند ایران، این اتفاق نمی‌افتد؛ زیرا در میان مردم پیگیری و علاقه‌مندی برای آموزش وجود ندارد. البته ما در این زمینه کارهایی انجام داده‌ایم تا یادگیری آمادگی در برابر زلزله، دغدغه مردم شود. ما در این خصوص باید با صدا و سیما، یک تفاهم‌نامه امضا کنیم که حتی شده به اندازه پنج دقیقه در روز، به مردم آموزش دهیم.

متاسفانه در کشور ما بحران‌ها زود به فراموشی سپرده می‌شود؛ مانند آنچه درباره ویروس کرونا اتفاق افتاد. در ابتدا مردم ماسک می‌زدند و اصول بهداشتی را رعایت می‌کردند، حالا اما توجه به ضوابط بهداشتی و ماسک زدن کاهش پیدا کرده است.

از سوی دیگر، باید توجه داشت ارائه آموزش زمانی موثر خواهد بود که در کنار آن قوانین بازدارنده و تشویقی وجود داشته باشد. اکنون ما قانون مدیریت بحران را داریم که در بسیاری از مواد آن، به سازوکار نظارتی، تشویقی و بازدارندگی توجه شده است. اگر این قانون به نحوی مطلوب اجرایی شود، بسیاری از مشکلات ما در این حوزه نیز حل خواهد شد.

همچنین ما در حوزه نظام وظیفه قانونی داریم که براساس آن تمام سربازان باید آموزش‌های تخصصی مدیریت بحران را بگذارنند، اگر کسی هم از قبل به صورت داوطلبانه این آموزش‌ها را دیده باشد، در کاهش مدت سربازی‌اش تاثیر خواهد داشت. قانونی که اگر به درستی اجرایی می‌شود، نقش تشویقی مناسبی برای سربازان دارد.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#پروتکل-بهداشتی

خزایی از تهران:

بسیاری از کسبه و مغازه‌داران از ماسک استفاده نمی‌کنند و هیچ اهمیتی به سلامت خود و مشتریان نمی‌دهند.

#من-ماسک-می‌زنم

مشایخی از تهران:

بسیاری از پوشاک‌فروشان محله افسریه حتی زحمت چسباندن برچسب با ماسک وارد شوید را به خود نداده‌اند و خود نیز از ماسک استفاده نمی‌کنند.

#دفترچه-سلامت

دیبایی از مشهد:

دفترچه‌های بیمه سلامت را هیچ بیمارستان، داروخانه، دکتر، فیزیوتراپ و آزمایشگاهی قبول ندارد. وجود این دفترچه جز هدر دادن کاغذ و وقت مردم کاربرد دیگری ندارد. لطفا رسیدگی کنید.

#مسکن-ملی

سلامی از شیراز:

۱۰ سال پیش مسکن ملی ثبت نام کردم ولی بعد از گذشت این همه سال و با وجود پرداخت مبالغ خواسته شده، اما واحد ثبت‌نامی را به بنده تحویل نداده‌اند. نکته مهم‌تر این است که کسی درباره واحد آپارتمانی که خریداری کرده‌ام، پاسخگو نیست.

#مواد-مخدر

یک شهروند:

بهتر است نیروی محترم انتظامی تمام تمرکز خود را برای از بین بردن خرده فروشان مواد مخدر نگذارد و نیم نگاهی به قاچاقچیان بزرگ که مواد مخدر را از مرز رد می‌کنند نیز داشته باشد.

#حقوق-مستمری

محسنی از اهواز:

با دو میلیون تومان مستمری چگونه می‌شود امرار معاش کرد؟ کدام یک از مسؤولان می‌توانند ماهانه با این مبلغ حتی چند روز زندگی کند؟

جوابیه

در پی درج پیامی در روز پنجشنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۳۰ با عنوان «ورود حیوانات به پارک‌ها و فضای سبز» مدیرعامل سازمان و بوستان‌ها و فضای سبز شهر تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: به رغم بخشنامه‌ها و تذکرات به عمل آمده متاسفانه برخی شهروندان محترم به تذکرات عوامل نگهبانی توجه نکرده، لذا موضوع از طریق نیروهای محترم انتظامی در دست پیگیری است.